

ĐẨY NHANH GIẢI NGÂN VỐN ĐẦU TƯ CÔNG: “LỜI GIẢI” TỪ CÁC ĐỊA PHƯƠNG

ĐÀO THỊ MINH THẢO

Công tác giải ngân kế hoạch vốn đầu tư công năm 2023 có vai trò quan trọng đối với phát triển kinh tế - xã hội các địa phương nói riêng và nền kinh tế - xã hội cả nước nói chung. Vì vậy, các địa phương đã tích cực, chủ động triển khai nhiều giải pháp để thực hiện hiệu quả công tác này. Tuy nhiên, việc giải ngân vốn đầu tư công năm 2023 của các địa phương vẫn gặp phải những khó khăn thách thức và cần có các giải pháp đồng bộ để hoàn thành mục tiêu giải ngân theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ.

Từ khoá: Đầu tư công, giải ngân vốn đầu tư công, địa phương

ACCELERATING THE DISBURSEMENT OF PUBLIC INVESTMENT CAPITAL: A “SOLUTION” FROM LOCAL AUTHORITIES

Dao Thi Minh Thao

The disbursement of public investment plan for the year 2023 plays an important role in the socio-economic development of localities, both individually and the nation as a whole. Therefore, local authorities have been actively and proactively implementing various solutions to effectively implement this task. However, the disbursement of public investment capital in 2023 still faces difficulties and challenges in many localities, requiring comprehensive solutions to achieve the disbursement targets as directed by the Prime Minister.

Keywords: Public investment, disbursement of public investment capital, local authorities

Ngày nhận bài: 15/8/2023

Ngày hoàn thiện biên tập: 21/8/2023

Ngày duyệt đăng: 28/8/2023

Nhiều địa phương đạt tỷ lệ giải ngân trên mức bình quân của cả nước

Năm 2023 là năm thứ 3 thực hiện kế hoạch đầu tư công trung hạn giai đoạn 2021-2025, cũng là năm thực hiện công tác đánh giá giữa kỳ trung hạn giai đoạn 2021-2025 theo Luật Đầu tư công và Nghị định số 40/2020/NĐ-CP ngày 6/4/2020 của Chính phủ. Do vậy, công tác giải ngân kế hoạch vốn đầu tư công năm 2023 có vai trò rất quan trọng đối với phát triển kinh tế - xã hội các địa phương nói riêng và nền kinh tế - xã hội cả nước nói chung. Đẩy nhanh giải ngân vốn đầu tư công sẽ mở đường cho đầu tư tư nhân, thúc đẩy tăng trưởng kinh tế.

Với ý nghĩa quan trọng đó, ngay từ đầu năm 2023, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành các nghị quyết, chỉ thị và Công điện chỉ đạo các bộ, ngành và địa phương triển khai các giải pháp thúc đẩy giải ngân vốn đầu tư công, đảm bảo kết thúc năm đạt 95% tổng kế hoạch vốn đầu tư công của năm. Đồng thời, Thủ tướng Chính phủ cũng thành lập 5 Tổ công tác kiểm tra, đôn đốc giải ngân vốn đầu tư công tại một số bộ, cơ quan, địa phương theo Quyết định số 235/QĐ-TTg ngày 14/3/2023 của Thủ tướng Chính phủ.

Với chức năng nhiệm vụ được giao, Bộ Tài chính cũng đã ban hành nhiều văn bản đề nghị các bộ, ngành và địa phương khẩn trương phân bổ kế hoạch vốn đảm bảo đúng nguyên tắc tiêu chí, thứ tự ưu tiên cho các dự án theo quy định, kịp thời nhập TABMIS cho dự án và đẩy nhanh công tác nghiệm thu khối lượng hoàn thiện hồ sơ thanh toán qua Kho bạc Nhà nước trên Cổng thông tin dịch vụ công quốc gia; Tổ chức 3 Hội nghị Tọa đàm về cơ chế, chính sách nhằm đẩy nhanh tiến độ giải ngân vốn đầu tư công nguồn ngân sách nhà nước tại 3 miền Bắc, Trung, Nam với 63 địa phương và các bộ, ngành trong tháng 6 và tháng 7 năm 2023 tại TP. Hải Phòng, Khánh Hòa và TP. Cần Thơ.

Triển khai thực hiện chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ tại các nghị quyết, quyết định, chỉ thị và công điện cũng như hướng dẫn của Bộ Tài chính, các địa phương đã tích cực, chủ động triển khai nhiều giải pháp để thực hiện hiệu quả công tác giải ngân vốn đầu tư công năm 2023. Tính đến hết ngày 31/7/2023, vốn đầu tư công cả nước giải ngân là 253.354,9 tỷ đồng, đạt 35,83% kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao, cao hơn so với cùng kỳ năm 2022 là 32,80% kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao. Nhiều địa phương đã rất quan tâm đến công tác giải ngân

vốn đầu tư công nên có tỷ lệ giải ngân vốn cao, đạt trên mức bình quân của cả nước, cụ thể:

Yên Bái

Tỉnh đã triển khai đôn đốc các ngành, các chủ đầu tư tăng cường kiểm tra, giám sát hiện trường, đẩy mạnh tiến độ thực hiện và giải ngân các dự án đầu tư; Tập trung nhân lực, vật lực, đẩy nhanh tiến độ triển khai các dự án, công trình trọng điểm; Chỉ đạo, quán triệt các sở, ngành, các chủ đầu tư tổ chức triển khai nghiêm túc các nội dung, nhiệm vụ được giao tại Chỉ thị số 08/CT-TTg ngày 23/3/2023 của Thủ tướng Chính phủ. Nhờ đó, đến ngày 31/7/2023, tỉnh đã giải ngân đạt 49,17% so với kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao.

Long An

UBND tỉnh Long An đã có các văn bản về đẩy mạnh tiến độ thực hiện và giải ngân kế hoạch vốn đầu tư công năm 2023 đề nghị các chủ đầu tư, sở ban ngành, UBND các huyện, thị xã, thành phố nghiêm túc thực hiện chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ và chấn chỉnh công tác đấu thầu theo chỉ đạo của UBND tỉnh, chủ động phối hợp với các đơn vị có liên quan giải quyết khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện, nhất là công tác bồi thường giải phóng mặt bằng.

Với việc làm chủ động, quyết liệt ngay từ đầu năm 2023, đến ngày 31/7/2023, tỉnh Long An đã giải ngân được 5.741,56 tỷ đồng, đạt 65% so với kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao là 8.811,467 tỷ đồng. Nhờ đó, tỉnh xếp thứ 1/13 tỉnh vùng Đồng bằng sông Cửu Long và là 1 trong những địa phương dẫn đầu cả nước về giải ngân vốn đầu tư công.

Cà Mau

UBND tỉnh Cà Mau đã ban hành các Quyết định giao vốn chi tiết danh mục dự án cho các chủ đầu tư ngay trong tháng 12/2022 để chủ động triển khai thực hiện. Tỉnh đã ban hành chương trình hành động xác định cụ thể các nhiệm vụ, giải pháp, các mốc giải ngân vốn đầu tư công năm 2023 đạt được theo từng quý và phân công lãnh đạo UBND tỉnh theo dõi, đôn đốc tiến độ thực hiện, giải ngân và giải quyết khó khăn vướng mắc của các dự án quan trọng, trọng điểm, có tổng mức đầu tư lớn. Ngay từ đầu năm 2023, Chủ tịch UBND tỉnh đã có các văn bản chỉ đạo đôn đốc việc triển khai thực hiện kế hoạch đầu tư công năm 2023. Chủ đầu tư đã chủ động tích cực đôn đốc nhà thầu đẩy nhanh tiến độ thi công các dự án chuyển tiếp, hoàn thiện các thủ tục hồ sơ sớm khởi công dự án mới. Đến ngày 31/7/2023, tỉnh đã giải ngân đạt 51,51% so với kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao.

Hà Nội

Thành phố đã xây dựng kế hoạch giải ngân toàn Thành phố từng quý của năm 2023 và chỉ đạo các đơn vị có giải pháp để đẩy nhanh kế hoạch giải ngân ngay từ những ngày đầu năm 2023. Định kỳ, Thành phố đã tổ chức giao ban xây dựng cơ bản, trong đó đã phân tích các nguyên nhân khách quan, chủ quan, tập trung nhận diện và đề ra các giải pháp để xử lý các khó khăn, vướng mắc của các dự án, tháo gỡ nút thắt trong giải ngân kế hoạch đầu tư công. Các Phó Chủ tịch UBND Thành phố định kỳ hàng tháng tổ chức các hội nghị giao ban theo từng lĩnh vực được phân công. Các Sở chuyên ngành của Thành phố cũng đã tổ chức các hội nghị giao ban với các quận, huyện, thị xã để nắm bắt, chủ động giải quyết các vướng mắc thuộc thẩm quyền.

Theo báo cáo của UBND TP. Hà Nội, lũy kế giải ngân kế hoạch vốn đầu tư công năm 2023 của Thành phố đến hết ngày 31/7/2023 là 18.014 tỷ đồng, đạt 38,36% kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao (vốn giải ngân tăng so với tháng trước khoảng 2.140 tỷ đồng).

Bà Rịa - Vũng Tàu

UBND tỉnh đã ban hành nhiều văn bản chỉ đạo điều hành liên quan đến quản lý đầu tư công năm 2023 như: Thành lập Tổ công tác lãnh đạo, đôn đốc đẩy nhanh tiến độ thực hiện và giải ngân kế hoạch vốn đầu tư công trên địa bàn; Chỉ thị số 13/CT-UBND ngày 30/12/2022 về việc điều hành đầu tư công năm 2023; Công văn số 15762/UBND-VP ngày 08/12/2022 về việc cam kết và xây dựng tiến độ thực hiện các dự án đã quá thời hạn bố trí vốn trong Kế hoạch đầu tư công năm 2023; Công văn số 3765/UBND-VP ngày 03/4/2023 về việc cam kết thực hiện dự án, giải ngân vốn kế hoạch năm 2023 và cam kết thực hiện công tác bồi thường, giải phóng mặt bằng của UBND các huyện, thị xã, thành phố; Công văn số 4333/UBND-VP ngày 14/4/2023 và số 6488/UBND-VP ngày 29/5/2023 về việc chỉ đạo công tác giải ngân vốn đầu tư công năm 2023... Ngoài ra, UBND tỉnh/UBND các huyện, thị xã, thành phố đã thực hiện họp giao ban xây dựng cơ bản định kỳ và đột xuất về đầu tư công để kịp thời tháo gỡ các khó khăn vướng mắc trong thực hiện kế hoạch đầu tư công năm 2023 theo đúng các chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ. Đến ngày 31/7/2023, tỉnh đã giải ngân đạt 53,61% so với kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao.

Phú Thọ

Công tác chỉ đạo, triển khai phân bổ kế hoạch đầu tư công ở cấp tỉnh, cấp huyện tại Phú Thọ được triển khai kịp thời, đúng quy định của Luật Đầu tư công

và hướng dẫn thi hành của các bộ, ngành trung ương. Tỉnh đã thành lập tổ công tác giúp việc cho Chủ tịch UBND tỉnh về đầu tư công và định kỳ giao ban, đôn đốc kiểm tra thực tế tại công trường, do đó cơ bản các dự án đã khởi công sớm, có khối lượng tốt, đảm bảo tiến độ giải ngân ở mức cao.

Việc triển khai các thủ tục đầu tư, thủ tục giải ngân thanh toán được chú trọng; công tác nhập TABMIS, thanh toán kịp thời; các chủ đầu tư đã bám sát yêu cầu, chủ động đôn đốc các nhà thầu hoàn thiện hồ sơ để thanh toán khối lượng hoàn thành. Kho bạc Nhà nước các cấp đã đẩy mạnh thanh toán qua dịch vụ công trực tuyến, tiết kiệm thời gian, chi phí của chủ đầu tư. Các chủ đầu tư đã chủ động phối hợp với các sở, ngành giải quyết kịp thời các khó khăn, vướng mắc về thủ tục đầu tư.

Nhờ đó, công tác giải ngân vốn đầu tư của Phú Thọ có nhiều tiến bộ, số vốn giải ngân ở mức cao so với kế hoạch giao đầu năm 2022. Đến ngày 31/7/2023, tỉnh đã giải ngân đạt 44,65% so với kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao.

Bến Tre

UBND tỉnh Bến Tre đã thành lập Tổ công tác kiểm tra tình hình giải ngân và đôn đốc giải ngân vốn đầu tư công năm 2023, trong đó giao Sở Kế hoạch và Đầu tư chủ trì thực hiện nhiệm vụ. Tổ công tác đã xây dựng kế hoạch kiểm tra chi tiết, hàng tuần, hàng tháng tổ chức kiểm tra tình hình thực hiện và tiến độ giải ngân của các chủ đầu tư trên địa bàn tỉnh có tỷ lệ giải ngân thấp hơn tỷ lệ giải ngân của tỉnh. Đồng thời, chỉ đạo Kho bạc Nhà nước báo cáo số liệu giải ngân hàng tuần; trên cơ sở đó, Tổ công tác triển khai kiểm tra ngay danh mục dự án có tiến độ giải ngân chậm để kiến nghị điều chuyển vốn và tổng hợp, tham mưu xử lý ngay kế hoạch vốn sang các dự án có tiến độ thực hiện tốt. Tỉnh đã chỉ đạo các chủ đầu tư tăng cường công tác kiểm tra, giám sát hiện trường, đôn đốc các nhà thầu, tư vấn đẩy nhanh tiến độ thực hiện... Đến ngày 31/7/2023, tỉnh đã giải ngân đạt 50,98% so với kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao.

Tây Ninh

UBND tỉnh đã ban hành Chi thị số 04/CT-UBND ngày 27/3/2023 về việc phát động phong trào thi đua đẩy nhanh tiến độ giải ngân vốn đầu tư công giai đoạn 2023-2025, làm cơ sở để các đơn vị nỗ lực, quyết tâm hoàn thành các mục tiêu giải ngân vốn đầu tư công đã đề ra nhằm tạo động lực thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, thực hiện cao nhất các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội đã đề ra. Tỉnh đã thành lập Tổ công tác thúc đẩy giải ngân vốn đầu tư công do đồng

chí Phó Chủ tịch UBND tỉnh làm tổ trưởng và lãnh đạo Sở Kế hoạch và Đầu tư là tổ phó, lãnh đạo các sở, ngành: Tài chính, Tài nguyên và Môi trường, Xây dựng, Kho bạc Nhà nước là các tổ viên, thường xuyên tổ chức kiểm tra tiến độ thi công của các dự án trọng điểm tại hiện trường nhằm đôn đốc, kiểm tra, giám sát, xử lý các điểm nghẽn trong quá trình thực hiện dự án. Bên cạnh đó, UBND tỉnh tổ chức họp giao ban xây dựng cơ bản định kỳ hàng tháng nhằm theo dõi tình hình giải ngân của các dự án trên địa bàn tỉnh, chỉ đạo, xử lý các vướng mắc nhằm đẩy nhanh tiến độ thực hiện, giải ngân vốn đầu tư công.

Với sự lãnh đạo quyết liệt của UBND tỉnh, các đơn vị sử dụng vốn đầu tư công đã nỗ lực trong công tác triển khai và giải ngân vốn đầu tư công ngay từ đầu năm. Tính đến ngày 31/7/2023, tỷ lệ giải ngân của tỉnh Tây Ninh là 2.138,281 tỷ đồng, đạt 52,6 % so với kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao là 4.061,544 tỷ đồng, đứng trong số 10 địa phương có tỷ lệ giải ngân cao trong cả nước.

Đồng Tháp

Ngay từ đầu năm 2023, tỉnh đã kịp thời ban hành các văn bản về việc thúc đẩy tiến độ giải ngân vốn đầu tư công năm 2023; xây dựng kế hoạch giải ngân vốn năm 2023 và phân công cụ thể lãnh đạo cơ quan, đơn vị, bộ phận trực tiếp phụ trách, chỉ đạo việc giải ngân vốn. Cùng với đó, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát thi công tại hiện trường; tổ chức giao ban định kỳ hàng tuần với các cơ quan chủ quản, chủ đầu tư về tình hình thực hiện các dự án (nhất là công tác giải phóng mặt bằng); phấn đấu giải ngân năm 2023 đạt 100 % so với kế hoạch được giao. Nhờ đó, đến 31/7/2023, tỉnh đã giải ngân đạt 61,43% so với kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao.

Các địa phương chậm giải ngân

Mặc dù các địa phương đã có những biện pháp để thúc đẩy giải ngân vốn đầu tư công, tuy nhiên qua công tác kiểm tra và báo cáo của các địa phương thì vẫn còn 33 địa phương có tỷ lệ giải ngân vốn đầu tư dưới mức trung bình của cả nước, trong đó có 5 địa phương (Phú Yên, Cao Bằng, Gia Lai, Hòa Bình và Đà Nẵng) có tỷ lệ giải ngân dưới 20% kế hoạch vốn.

Nguyên nhân giải ngân chậm xuất phát từ nhiều lý do như: Vướng về trình tự thủ tục quy định của pháp luật về đầu tư công, đất đai, xây dựng; công tác giải phóng mặt bằng vẫn là vấn đề ảnh hưởng đến tiến độ thực hiện và giải ngân vốn; chính sách giá bồi thường hỗ trợ không phù hợp với thực tế, đây là vướng mắc trong nhiều năm nhưng hiện nay vẫn chưa được giải quyết triệt để. Bên cạnh đó, các

dự án khởi công mới, trong đó có các dự án thuộc Chương trình phục hồi và phát triển kinh tế xã hội chậm hoàn thiện thủ tục đầu tư phê duyệt chủ trương đầu tư, phê duyệt dự án nên chưa đủ điều kiện phân bổ kế hoạch vốn năm 2023 cũng làm chậm tiến độ giải ngân.

Tiến độ giải ngân chậm còn do các dự án khởi công mới trong các tháng đầu năm tập trung triển khai các bước thiết kế, dự toán, thực hiện công tác đấu thầu lựa chọn nhà thầu xây lắp nên chưa có khối lượng để giải ngân; nhiều công trình bố trí từ nguồn thu sử dụng đất nhưng việc thu chậm nên chưa có vốn giải ngân. Vướng mắc liên quan đến quy định về khai thác tài nguyên, khoáng sản và nguyên vật liệu đầu vào; biến động giá nguyên vật liệu; nguyên vật liệu khan hiếm và nhu cầu tăng cao, đặc biệt là cát san lấp không đủ nguồn để cung ứng cho các công trình. Các dự án sử dụng ODA vừa phải tuân thủ các quy định của nước ngoài vừa phải đảm bảo các thủ tục trong nước, đang thực hiện các thủ tục gia hạn hiệp định, điều chỉnh chủ trương đầu tư, điều chỉnh dự án mất nhiều thời gian...

Ngoài ra, việc giải ngân chậm cũng do nguyên nhân: Một số chủ đầu tư chưa quyết liệt đơn đốc các nhà thầu hoàn thiện thủ tục nghiệm thu khối lượng để thanh toán; năng lực một số chủ đầu tư còn hạn chế; năng lực nhà thầu chưa tương thích với hồ sơ dự thầu nên chậm tiến độ; một số dự án không lường hết được các vấn đề phát sinh trong quá trình triển khai lập dự án, thiết kế nên phải điều chỉnh, bổ sung dự án...

Đẩy nhanh giải ngân vốn đầu tư công tại các địa phương

Để việc giải ngân vốn đầu tư công tại các địa phương được tiến triển mạnh mẽ và đảm bảo chỉ tiêu kết thúc năm 2023 đạt 95% kế hoạch vốn được giao theo Nghị quyết của Chính phủ và Chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ, các địa phương cần tiếp tục triển khai các giải pháp sau:

Một là, nghiêm túc triển khai các biện pháp tổ chức thực hiện Nghị quyết số 01/NQ-CP ngày 06/01/2023 của Chính phủ; Chỉ thị số 03/CT-TTg ngày 27/01/2023; Chỉ thị số 08/CT-TTg ngày 23/3/2023; Công điện số 123/CD-TTg ngày 10/3/2023; Công điện số 238/CD-TTg ngày 10/4/2023; Công điện số 749/CD-TTg ngày 18/8/2023 của Thủ tướng Chính phủ; Các nghị quyết số 10, 31, 50, 74, 88, 97/NQ-CP về các phiên họp thường kỳ tháng 01, 02, 03, 04, 05, 06 năm 2023 và các văn bản chỉ đạo điều hành về đẩy mạnh giải ngân vốn đầu tư công năm 2023.

Hai là, Chủ tịch UBND các tỉnh trực tiếp chỉ đạo,

tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong tổ chức triển khai dự án đầu tư công đặc biệt là công tác bồi thường giải phóng mặt bằng; công tác tái định cư phải đi trước một bước để người có đất bị thu hồi được ổn định đời sống, có cơ chế linh hoạt giao cho họ đất nền để tự làm nhà hoặc nhà nước xây nhà do người dân lựa chọn; công tác kiểm đếm, lập phương án đền bù, bồi thường hỗ trợ tái định cư phải làm trước không chờ phê duyệt dự án mới thực hiện các bước kiểm đếm, lập phương án bồi thường.

Ba là, khẩn trương phân bổ hết số vốn kế hoạch 2023 cho các dự án đảm bảo đúng kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao đối với vốn ngân sách trung ương và HĐND các cấp giao (đối với vốn ngân sách địa phương).

Bốn là, kịp thời điều chỉnh, điều chuyển kế hoạch vốn từ các dự án giải ngân chậm sang các dự án có nhu cầu bổ sung vốn để đẩy nhanh tiến độ thực hiện và giải ngân vốn. Việc điều chỉnh, điều chuyển vốn được thực hiện ngay khi có nhu cầu và yêu cầu của các chủ đầu tư trong thời gian thực hiện kế hoạch và kết thúc việc điều chỉnh tổng thể trước ngày 15/11 hàng năm theo quy định.

Năm là, tăng cường công tác kiểm tra hiện trường, đơn đốc các nhà thầu, tư vấn đẩy nhanh tiến độ; phân công cụ thể lãnh đạo chịu trách nhiệm theo dõi tiến độ thực hiện từng dự án. Chỉ đạo phối hợp chặt chẽ với các sở quản lý xây dựng chuyên ngành về thực hiện kiểm tra nghiệm thu công trình; đề nghị tiến hành nghiệm thu ngay khi có khối lượng thực hiện công trình, không dồn ứ khối lượng nghiệm thu thanh toán công trình vào cuối năm. Bám sát, kịp thời tháo gỡ khó khăn và chịu trách nhiệm về kết quả giải ngân của từng dự án do đơn vị quản lý. Chỉ đạo các chủ đầu tư đề xuất giải pháp xử lý vướng mắc trong hồ sơ thủ tục dự án và nhanh chóng hoàn thiện thủ tục, hồ sơ theo đúng tiến độ...

Tài liệu tham khảo:

1. Quốc hội, Luật Đầu tư công và các Quy định hướng dẫn thi hành Luật Đầu tư công;
2. Quốc hội, Nghị quyết số 29/2021/QH15 ngày 28/7/2021 của Quốc hội về Kế hoạch đầu tư công trung hạn giai đoạn 2021-2025;
3. Quốc hội, Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội và Quyết định của Thủ tướng Chính phủ về các nguyên tắc, tiêu chí và định mức phân bổ vốn đầu tư phát triển nguồn ngân sách nhà nước giai đoạn 2021-2025;
4. Các Nghị quyết phiên họp thường kỳ của Chính phủ năm 2023.

Thông tin tác giả:

Đào Thị Minh Thảo - Vụ Đầu tư (Bộ Tài chính)

Email: daominhthao@mof.gov.vn